

anderledes Betydning, og hvorom det er blevet ſagt, at det er et principielt Spørgsmaal, ſom her ſøges afgjort ved en Medſættelse af nogle Renter. Allerede den første Gang jeg havde Bejlighed til at drage denne Sag frem i Fællesudvalget, hævdede jeg beſtemt, at man ikke ud af en Rentenedſættelse her kunde drage nogen Konſekvens med Henſyn til en almindelig Rentenedſættelse for Statens Midler. Det glædede mig, at det ærede Medlem, ſom ſidſt havde Ordet, og ſaa gav mig Ret i, at denne Medſættelse var en Ting for ſig og ikke maatte medføre Medſættelser ved andre af Statens Midler. Naar jeg mener, at der er beſtemt Forſkel mellem denne Rentenedſættelse og andre Rentenedſættelser, ligger det i, at de Prioriteter, det drejer ſig om, ere ſaa overordentlig ſmaa. Det er viſt allerede blevet ſagt under Forhandlingerne her, at af de ca. 3.000 Skyldnere, Staten har paa den første af diſſe Rentenedſættelſeskonti, ſkulde omtrent 1800 under 500 Kr., og de andre ſkulde og ſaa mindre Summer. Derhos er det ſaa overordentlig fine Prioriteter, at der ingen Tvivl for mig er om, at de paagaældende endnu i dette Øjeblik kunde ſaa dem afløſte med Prioriteter til 3³/₄ pCt. Naar dette dog ikke finder Sted, mener jeg, det er fordi det er ſaa vanſkeligt for de vedkommende at ſaa en Ombytning af deres Prioriteter ordnet netop paa Grund af at det er ſaa ſmaa Summer, idet Udgifterne derved blive ſaa ſtore, at det ikke kan betale ſig for dem at ſaa dem ombyttede med andre. Jeg mener nu, at Staten ikke bør luftrere ved, at den har Prioriteter, ſom af Debitorerne kunde ombyttes til lavere Rente, men ikke ere blevne ombyttede alene fordi det koſter for meget at ſaa dette Forhold ordnet. Dette har for mig været Bevæggrunden til, at jeg ikke under de foreliggende Omſtændigheder, om end jeg har næret ſtore Betænkkeligheder, har villet nægte at tage det Spørgsmaal op og være med til en Ordning paa den Baſis.

Det andet Spørgsmaal, ſom i og for ſig i pekuniær Betydning er meget mindre, vedrører Renterne af Købeſummerne i Ryttergodsferne. Der er yttret ſtore Betænkkeligheder lige over for dette Spørgsmaal, og jeg ſkal naturligviſ villig indrømme, at det er fra Begyndelſen af et Spørgsmaal, ſom har været ordnet paa en noget anden Maade end almindelige Prioriteter. Det er jo i Dag allerede fra de forſtellige Talere meget udførligt udviklet, hvorledes det oprindelige Forhold var. Jeg ſkal ingen Mening have om, hvorvidt man kan ſige, at diſſe Statens Tilgodehavender fra Begyndelſen af ere en Grund-

byrde eller en Prioritet. Jeg ſkal heller ikke indlade mig paa at tale om hvorvidt denne Grundbyrde eller Prioritet har et retsligt Krav paa at kunne afløſes i Henhold til en Pantſætning, ſom i ſin Tid har fundet Sted. Men det, ſom for mig har været det afgørende, er et Forhold, ſom førſt ſenere er blevet oplyſt, nemlig, at alle de Summer, ſom paa den Maade have hvilet paa de gamle Ryttergodsdiſtrikter, allerede gennem Menneſkealdre ſædvansmæssig have funnet indbetales, og for manges Vedkommende ere blevne indbetalte, i Statskaſſen paa den blotte Anſøgning. Hvorledes nu alſaa det oprindelige juridiske Forhold har været, om det kan man naturligviſ tvivle, men Praksis har udviklet ſig ſaaledes, at i de ſidſte Menneſkealdre har enhver Skyldner, ſom har villet være af med diſſe Reſtkøbeſummer i Ryttergodſet, funnet indbetale dem i Statskaſſen, naar han har ſøgt om det. Det er ikke blevet nægtet, og de ere blevne indbetalte ikke en Gang ſom ſædvanlig efter Opſigelse, men efter en Anſøgning, blot med Renter indtil Indbetalingsdagen. Alſaa hvorledes det oprindelige Forhold har været, ſkal jeg ikke kunne ſige, Praksis og Tradition have imidlertid udviklet det ſaaledes, at der i og for ſig ikke er nogen virkelig Forſkel til Stede mellem diſſe Summer og de almindelige Prioriteter. Der er naturligviſ den Forſkel til Stede, at naar Finanzministeren ikke længer ønsker at gaa med til dette Forhold, ſom ſædvansmæssig har fundet Sted, er han formentlig i ſin Ret til at nægte længere at forſætte ad denne Vej.

Se det er de Bevæggrunde, ſom have gjort, at Regeringen, om end nødvendig og med ſtore Betænkkeligheder, har funnet gaa med til at træffe et Arrangement for dergennem at opnaa de Bevillinger, ſom Regeringen, og — det tvivler jeg ikke om, og ſaa dette høje Ting — maa ſætte Pris paa til Udvikling af Foranstaltninger, ſom i en Række af Aar og ſaa have ligget dette høje Ting stærkt paa Hjerte.

Det har været forekaſtet Ministeriet, og jeg tror, at det har ſat noget ondt Blod i det høje Ting, at Ministeriet er gaaet med til en ſaadan Ordning uden at have ſaaet en fuldstændig Tilſlutning dertil her oppe i dette Ting. Jeg ſkal i den Anledning anføre, at der har været ſaa kort Tid for Ministeriet til at tage Beſlutning i denne Sag, der — ſom ſaa ofte den Slags Sager — har ligget for ſom et Spørgsmaal om at tage ſtraks eller ikke at tage, at Ministeriet har ment at burde, hellere end at undlade at gaa ind paa en ſaadan Ordning, haabe paa at erhverve en Tilſlutning bagefter hos